

opusdei.org

Supernumeràries i supernumeraris: Al corrent circulatori de la societat

Supernumeràries i supernumeraris: el rostre més freqüent de l'Opus Dei.

27/07/2022

Corre l'any 61. Han passat només tres dècades des que Jesús va pujar al cel, després d'haver confiat als seus deixebles la missió vertiginosa de portar l'alegria de l'Evangelí fins a l'últim racó de la terra. Després de

moltes peripècies, Pau ha arribat finalment a Roma, on la incipient comunitat cristiana l'acull. «Pau es va quedar dos anys sencers a l'allotjament que havia llogat i rebia tots els qui l'anaven a trobar. Els anunciava el Regne de Déu i els instruïa sobre el Senyor Jesucrist, amb tota valentia i sense cap impediment» (Act 28, 30-31). Amb aquestes paraules es tanca el llibre dels Actes dels Apòstols. Ens agradaria que sant Lluc hagués continuat el seu relat i que ens hagués narrat les aventures d'aquells primers anys d'expansió de la jove Església. Però comprenem que l'evangelista havia fet ja dues grans tasques: buscar i organitzar el material disponible sobre la vida de Jesús, inclosa la seva infància, i fer el mateix amb les gestes d'alguns dels primers apòstols. A més, encara que sant Lluc hagués volgut continuar escrivint, com es podria narrar la

història de l'Església des d'aquell moment?

Com els primers cristians

Seguir i relatar la vida d'algunes poques persones és una empresa possible. Però la difusió que experimenta la fe cristiana en les dècades successives fins a omplir totes «les ciutats, les illes, els poblats, les viles, els llogarrets, l'exèrcit, el palau, el senat, el fòrum»...^[1] Qui pot explicar una història així? A mitjans del segle II, Justí pot escriure que «no hi ha cap raça de l'home, diguin-se bàrbars o grecs, o amb altres noms qualssevol, en què no s'ofereixin pel nom de Jesús crucificat oracions i accions de gràcies al Pare».^[2] Com es pot explicar aquest procés? Caldria relatar la vida de cada una d'aquesta infinitat de persones corrents que van encarnar la fe en Jesucrist i la van difondre al seu voltant, un a un, fins a transmetre-la a la generació

següent, de manera que es va formar una cadena llarga que arriba fins a nosaltres.

Amb tot, ens podem fer una idea d'aquella revolució callada gràcies a les cartes que recull el Nou Testament, als escrits dels Pares de l'Església, a les actes dels màrtirs i a les notícies que donen autors no cristians de l'època. Tot aquest material ens permet entreveure l'aventura quotidiana d'aquelles primeres comunitats —tan semblants a les nostres—, en què la fe, l'esperança i la caritat s'entremesclen amb covardies, traïcions i descoratjaments; l'heroisme, amb la mesquinesa, i la santedat, amb el pecat. Són els fils d'aquestes històries els que utilitza la misericòrdia de Déu per anar entreteixint la vida de l'Església. «Ell pren els nostres triomfs i fracassos i teixeix bonics tapissos».^[3] Només Déu pot portar els comptes d'aquesta

història, perquè ell sap prou «què hi ha en el cor de cadascú» (*Jn* 2, 25). Podem adreçar-li les paraules del salmista: «Tu has creat el meu interior, m'has teixit en les entranyes de la mare (...) quan jo m'anava fent secretament, com un brodat en el fons de la terra. Els teus ulls em veien abans d'estar format, i els anys que em destinaves eren tots escrits en el teu llibre» (*Sal* 139, 13-16).

Quan estiguem en la seva presència i finalment puguem llegir aquest gran llibre de la història que Déu va escrivint, ens meravellarem davant la vida de tantes persones santes que han deixat obrar l'Esperit Sant en les seves vides. Per donar curs a aquest afany de portar l'alegria de l'Evangeli a tothom, deia sant Josepmaria en una ocasió: «Jo no tinc cap més recepta per ser eficaç que la que tenien els primers cristians (...). En la vida espiritual tenim els mateixos mitjans. No hi ha possibilitat

d'avançar. La mateixa recepta: santedat personal!». ^[4] —

La «veritable història» de l'Obra

En aquest relat de fidelitat a Déu enmig de les debilitats personals s'hi insereix, per desig diví, l'Opus Dei, que és una «part petita de l'Església».

^[5] — Per això, els qui intenten explicar la història de l'Obra troben aquesta mateixa dificultat. «Amb l'Opus Dei passa el mateix que amb un iceberg. Moltes vegades se'n veu la punta, és a dir, un aspecte institucional, corporatiu o l'acció d'un individu amb dimensió pública; en canvi, no es percep la base: la immensa majoria de persones que porten una vida comuna (...). Homes i dones corrents que, en la seva gran majoria, ni són ni seran notícia: familiars, col·legues de feina i veïns que porten una vida ordinària i duen a terme l'acció evangelitzadora de l'Església de manera tant capil·lar

com inadvertida (...). L'activitat apostòlica d'aquestes persones supera qualsevol relació d'iniciatives i és incomptable, un veritable “mar sense vores” que remet a la transmissió de la fe entre els primers cristians.

«Gira entorn de l'amistat, del braç a braç, del tu a tu entre dos amics que s'aprecien i comparteixen il·lusions, projectes i penes a l'oficina, al bar del poble després de les feines del camp, en un programa televisat amb un sopar, en acabar un partit de pàdel, esperant juntament amb altres pares i mares que surtin les criatures de l'escola, a la parada de taxis, a la sala d'infermeres de l'hospital durant uns minuts de descans... En l'ampli panorama del tracte mutu, un amic descobreix en un altre la grandesa i l'alegria de saber-se fill de Déu i germà dels altres homes».^[6] En aquestes trobades d'amistat, en llocs i moments inesperats, és on, un a un,

s'escriu la veritable història de l'Obra. La lluita per la santedat en les circumstàncies més variades està cridada a percebre's en qualsevol persona vinculada a l'Opus Dei, amb independència de l'especificitat de la seva vocació, però, potser de manera particular, en la vida dels supernumeraris. Ells són «la major part dels fidels de l'Opus Dei»,^[7] per la qual cosa constitueixen el seu rostre més freqüent: manifesten una gran «mobilització de santedat»^[8] al món, sostinguda i dinamitzada pels altres fidels d'aquesta família.

Durant els primers anys, els numeraris eren més nombrosos, perquè, entre altres raons, sant Josepmaria tenia la necessitat de confiar en persones que tinguessin la missió específica, juntament amb ell, d'encendre i mantenir viva la flama de l'Obra a través de la formació i el govern. D'aquesta manera, l'Opus Dei va poder fer els seus primers passos

arreu del món i va obrir un camí estimat per Déu per a una multitud de persones de tota condició. Alhora, sant Josepmaria va reconèixer des del principi la crida al matrimoni en moltes persones que s'apropaven a ell i també tenia per a ells el mateix missatge de santedat. Per això, quin goig tan gran va experimentar quan va poder obrir la porta a l'Obra als primers supernumeraris! Hi havien estat presents des que es va fundar, però encara no hi havia un curs jurídic per acollir-los en una institució de l'Església, amb la mateixa importància que els altres membres.

Sant Josepmaria no va deixar mai de transmetre el missatge de l'Opus Dei a persones que no estaven cridades al celibat. Fins que finalment va trobar la solució durant un viatge a Milà el gener del 1948. En tornar a Roma va escriure entusiasmat: «Hi haurà sorpreses grans i boniques.

Que bo que és el Senyor! (...). S'obre per a l'Obra un panorama apostòlic immens (...). Que ample i que profund que és el curs que es presenta!». ^[9] Es feia realitat així l'anhel que el Senyor va manifestar el 2 d'octubre del 1928: que moltes persones, de totes les condicions, també persones que segueixen o desitgen seguir un camí matrimonial, acollissin la invitació de Déu a santificar-se al mig del món i a omplir-lo de la seva llum encarnant l'esperit de l'Opus Dei.

L'Opus Dei és cada persona de l'Opus Dei

«Entre els supernumeraris —va escriure sant Josepmaria pocs anys després d'haver rebut els tres primers— hi ha tota la gamma de les condicions socials, de professions i d'oficis. Totes les circumstàncies i les situacions de la vida són santificades per aquests fills meus, homes i dones,

que, dins del seu estat i de la seva situació al món, es dediquen a buscar la perfecció cristiana amb plenitud de vocació». ^[10] Plenitud de vocació: això és el que el fundador va tenir clar des del principi. Tot supernumerari està cridat a disposar-se perquè cada moment de la seva vida —la família, la feina, el descans i la vida social— sigui obra de Déu; està cridat a contemplar Déu en totes les coses i a respondre amb audàcia a la seva crida, «més boig per Ell que Maria Magdalena, més que Teresa i Teresina..., més sonat que Agustí i Domènec i Francesc, més que Ignasi i Xavier». ^[11] La santedat a la qual estan cridats els fidels de l'Obra, celibataris i casats, és la mateixa que la dels grans sants; tots estan convidats a encarnar la totalitat de la vocació a l'Opus Dei, no només una part. Per això, cada supernumerària i cada supernumerari pot fer seves les paraules de la beata Guadalupe:

«L'Obra soc jo mateixa i no podria ja ser de cap altra manera. Quina alegria que em dona sentir això tan clar i sempre, des del primer dia i cada vegada més!». ^[12]_____

Aquesta realitat joiosa il·lumina a parts iguals l'aventura i la responsabilitat dels supernumeraris: de la mateixa manera en què el treballador de la paràbola de Jesús va rebre els béns del seu senyor perquè hi negociés (cf. *Mt* 25, 14), els qui reben aquesta crida tenen a les seves mans un regal de Déu per al món. No són col·laboradors d'una tasca que fan d'altres. «Això hauria d'entusiasmar i encoratjar cada un per donar-ho tot, per créixer cap a aquest projecte únic i irrepetible que Déu ha volgut per a ell des de tota l'eternitat». ^[13]_____ El prelat de l'Opus Dei, a la seva carta sobre la vocació a l'Obra, assenyala que la crida dels supernumeraris «no es limita a viure unes pràctiques de pietat, assistir a

uns mitjans de formació i participar en alguna activitat apostòlica, sinó que inclou tota la vostra vida, perquè tot en la vostra vida pot ser una trobada amb Déu i l'apostolat. Fer l'Opus Dei és fer-lo en la mateixa vida i, per la comunió dels sants, col·laborar a fer-lo arreu del món. O, com ens recordava en una frase gràfica el nostre fundador, fer l'Opus Dei sent cada un Opus Dei».^[14]

Això es pot veure, per exemple, en la vida d'Aurora Nieto, la primera dona que es va incorporar a l'Obra com a supernumerària. Era «una jove vídua amb tres fills petits que vivia a Salamanca. Havia estudiat Magisteri i estava pluriocupada per tirar endavant la seva família (...). Tenia un desig callat (...) de fer apostolat amb gent jove, amb gent universitària al mig del món (...). Temia que les seves obligacions familiars i econòmiques l'impossibilitessin, però [sant

Josepmaria] li va assegurar que [a l'Opus Dei] hi havia lloc per a ella».^[15]
Aurora, en una conversa amb una numerària que era amiga seva, va relatar així la seva trobada amb el fundador: «Em va dir la manera en què jo, des de casa i sense desatendre els meus fills, podia ser admesa i pertànyer a l'Obra. Em sembla mentida i, encara que la idea de ser lluny de vosaltres i fora de les cases [dels centres] em fa una mica de pena i fins i tot una mica de por de no acomodar-me bé a l'esperit peculiar que el Pare vol, confio que ell n'és coneixedor i no hi ha vist cap inconvenient».^[16]

Sant Josepmaria no hi veia inconvenient, perquè l'esperit de l'Opus Dei és precisament per vivificar el món, fora de les cases, per servir l'Església als carrers, a les llars de cada un i cada una, a les reunions socials, a la feina... «Una vegada més afirmo que la vocació a l'Opus Dei és

una vocació contemplativa, d'ànimes que són al mig del carrer per amor de Crist, fent del carrer la cel·la, però en un col·loqui continu».^[17] Des d'aquells primers moments de la seva vocació, Aurora va comprendre que «l'Opus Dei depenia d'ella a Salamanca».^[18]

La família i les estructures socials

A Sant Josepmaria l'il·lusionava molt la primera convivència de supernumeraris, així que la va seguir de ben a prop. Hi va participar dedicant molt temps a la predicació i va parlar amb cadascun dels participants, en qui van quedar gravades a foc aquelles jornades. Els va parlar una vegada i una altra de l'esperit de l'Opus Dei i els va deixar clar que el Senyor els cridava a cada un a fer-lo vida amb la mateixa plenitud amb què ho feia el seu fundador. Un dels participants, Ángel Santos, recordava que el missatge era

«santificar el món des de dins amb els mitjans de la nostra vida interior i del compliment dels nostres deures corrents de cristians; ser contemplatius, amb naturalitat, enmig dels nostres afanys quotidians; fer un apostolat de confiança (...) convertir les nostres cases en llars lluminoses i alegres. I tot, amb estricta responsabilitat individual — sense aspiracions representatives, sense tendències clericals—, característica d'un laïcat madur».^[19]

En els supernumeraris resplendeix particularment la missió de ser sal i llevat que es dissolen al món per, sent una mateixa cosa amb la massa, sense diferenciar-se'n en res, donar sabor i consistència. Sant Josepmaria veia l'Opus Dei com una «injecció intravenosa, posada al corrent circulatori de la societat».^[20]

D'aquesta manera, sent la mateixa sang del món, la seva missió consistirà a omplir de l'esperit de

l'Evangeli les estructures socials; fer d'aquest món un lloc millor, cada un des del seu petit o gran terreny. Com que la feina és l'activitat a la qual una supernumerària o un supernumerari dedica bona part del seu temps, és lògic que gran part del seu anhel sigui portar tot el bé possible a la professió, omplir-la amb l'actualitat de Jesucrist, trobar Déu en el servei fet amb tota la cura possible. Per això, serà comú que estiguin a l'avantguarda del seu àmbit professional, freqüentant el futur, empesos per la creativitat de l'Esperit Sant.

Alhora, per a les supernumeràries i els supernumeraris que han rebut la crida al matrimoni, la seva família, amb fills o sense, serà el cor que bombarà sang nova, el primer camp en què s'ha de desplegar la il·lusió per ser sants. «La vocació a l'Obra com a supernumerari es desenvolupa en primer lloc en

l'àmbit familiar (...). Aquesta és l'herència que deixeu a la societat»,^[21] recordava el prelat de l'Opus Dei. D'entre els nombrosos camins que anem prenent en la vida, sant Joan Pau II assenyala que «la família és el primer i el més important».^[22] Gran part del futur de la societat es forja en la formació rebuda durant els anys de convivència familiar, tant pel que fa a l'educació en la fe, com al desenvolupament de les virtuts necessàries per ser una persona que contribueixi al bé de tots. Es tracta del nucli en el qual germinen els canvis de futur en tots els camps: en l'àmbit laboral, en la responsabilitat dins de la llar, en la cura dels més febles, en l'àmbit educatiu, etc. Aquest servei, encara que discret, és, potser, el de més impacte social. «La família és el lloc de la trobada, de compartir, de sortir de si mateixos per acollir els altres i ser a prop seu. És el primer lloc on s'aprèn a estimar».^[23]

«A més, esteu cridats a influir positivament en altres famílies. En particular, ajudant que la seva vida familiar tingui un sentit cristià i preparant la joventut per al matrimoni, perquè molts joves s'il·lusionin i estiguin en condicions de formar altres llars cristianes, de les quals puguin sorgir també les nombroses vocacions al celibat apostòlic que Déu vulgui. També els solters i els vidus —i, naturalment, els matrimonis sense fills— podeu veure en la família un primer apostolat, ja que sempre tindreu, d'una manera o una altra, un ambient familiar del qual haureu de tenir cura»,^[24] deia Mons. Fernando Ocariz en parlar sobre la vocació dels supernumeraris.

La vocació de supernumerari és una manifestació de la maduresa del laïcat, l'hora del qual ha sonat amb

una força particular a l'Església l'últim segle. Quan sant Josepmaria i el beat Àlvar van arribar a Roma per buscar un curs jurídic per a l'Obra, els van dir que arribaven amb un segle d'antelació, particularment quan van plantejar la vocació dels supernumeraris. Molt s'ha avançat des d'aleshores en la comprensió de la vocació del laic, però encarnar aquesta meravella continua sent un desafiament, una missió entusiasmadora. La vocació a l'Opus Dei és una gràcia molt gran de Déu per contribuir a aquesta missió a l'Església, com testimonia la vida de tants fidels supernumeraris i supernumeràries de l'Obra. S'ha iniciat el procés per reconèixer la santedat de la vida d'alguns d'aquests supernumeraris i supernumeràries; en la immensa majoria dels casos molt possiblement no s'iniciarà, però ni un sol gest d'aquesta fidelitat quotidiana a l'amor de Déu no passa per alt al

nostre Pare del cel. Són gestes que no recollirà cap pàgina de paper ni digital, però, sí, l'únic llibre que explica, el que va escrivint Déu i del qual ningú no les podrà esborrar. I els qui les presenciïn agrairan cada dia al Senyor, com fem nosaltres, «la fidelitat de tantes dones i de tants homes que ens han precedit en el camí i ens han deixat un testimoni preciós».^[25]_____

[1] Tertul·lià, *Apologètic*, 37.

[2] Sant Justí, *Diàleg amb l'hebreu Trifó*, 117.

[3] Francesc, *Christus vivit*, núm. 198.

[4] Sant Josepmaria, notes preses de la predicació oral del 29-II-1964.

[5] Mons. Fernando Ocáriz, *Carta pastoral 14-II-2017*, núm. 31.

[6] José Luis González Gullón i John F. Coverdale, *Historia del Opus Dei*, Madrid: Rialp, 2021, p. 594-595.

[7] Mons. Fernando Ocáriz, *Carta pastoral 28-X-2020*, núm. 23.

[8] Cf. sant Josepmaria, *Solc*, núm. 962.

[9] Sant Josepmaria, *Carta 18-I-1948*, *Carta 29-I-1948 i Carta 4-II-1948*. Citat a Luis Cano, “Los primeros supernumerarios del Opus Dei”, *Studia et Documenta*, vol. 12, 2018, p. 256-257.

[10] Sant Josepmaria, *Cartas 29*, núm. 10.

[11][11] Sant Josepmaria, *Camí*, núm. 402.

[12] Beata Guadalupe Ortiz de Landázuri, *Carta 28-V-1959*, a *Letras a un santo*, 2018, p. 112.

[13] Francesc, *Gaudete et exsultate*, núm. 13.

[14] Mons. Fernando Ocáriz, *Carta pastoral 28-X-2020*, núm. 25.

[15] Inmaculada Alva i Mercedes Montero, *El hecho inesperado*, Madrid: Rialp, 2021, p. 194. 195.

[16] *Ibídem*, p. 195.

[17] Sant Josepmaria, homilia del 26-X-1960.

[18] Inmaculada Alva i Mercedes Montero, *El hecho inesperado*, p. 195.

[19] Luis Cano, “Los primeros supernumerarios del Opus Dei”, p. 274.

[20] Sant Josepmaria, *Instrucció sobre l'esperit sobrenatural de l'Obra*, núm. 42.

[21] Mons. Fernando Ocáriz, *Carta pastoral 28-X-2020*, núm. 24.

[22] Sant Joan Pau II, *Carta a les famílies* 2-II-1994.

[23] Francesc, homilia del 25-VI-2022.

[24] Mons. Fernando Ocáriz, *Carta pastoral* 28-X-2020, núm. 24.

[25] Mons. Fernando Ocáriz, *Carta pastoral* 19-III-2022, núm. 5.

Santiago Vigo i David Bastidas

Foto de Jason Goodman a
Unsplash

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/al-corrent-
circulatori-de-la-societat/](https://opusdei.org/ca-ad/article/al-corrent-circulatori-de-la-societat/) (19/03/2026)